

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS
manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis vigesimâ mensis Martii, anno Domini M. DCC. LV.

M. FRANCISCO-FELICITATE COCHU,
Doctore Medico, Præside.

An à simplici parcoque victu corpus sanum & animus expeditus?

I.

QUANTUM sit mortis sub vitæ nomine, docent quotidianæ solidorum & fluidorum jacturæ, quibus citò labetur machina, nisi ruenti stomacho, & cadentibus cum ipso venis, partibusque corporis omnibus, novæ in dies accedant fulturæ. In eam rem Natura nobis infert cibi potûsque desiderium; illud, fames; hoc, sitis est. Cibo sarcimus quidquid solidioris substantiæ excidit; potu, quidquid humidioris. Sed ut esculentorum ac potulentorum

vis eſt, quam nulla res æquet, ac in amborum uſu variè ſæpiùſque delinquitur; ita ſummi eſt ad vitam momenti rectè inſtituta veſcendi ratio, ſine quâ nihil unquam auſpicatò geras, quâ ſolâ infirmioribus vitam in multos annos produces; nec raro velut ariete immaniores morbos præter omnium expectationem elidas. Prorsùs ei qui corpore & animo perdiù valere cupiat, cùm multa quæ ad victum pertinent, retinenda: tùm maximè quæ cujuſque cibi potûſque ſint vires atque diſcrimina; quis habendus utriuſque modus, quæ adhibenda copia?

I I.

CIBUM potumque laudabilem à vitioſo diſcreturus, non omni utatur quo populus; fugiat aridum & ſalſum quo minuitur corpus. Certè quod acris, alieni, aut turbidi quidpiam in ſe continet, quamlibet feliciter decoquatur, quas attinget partes, ſuâ iſtâ imbuet, quam mordicus retinet, pravitate. Removendum etiam quod eſt concoctu pertinax, quod tardi tranſitûs, quod levius eſt eâque indole, ut citiſſimè coquatur, & corrumpatur, in iis præſertim quibus calor igneus eſt. Et illud videndum ne quæ apponuntur, pretio magis, quàm utilitate æſtimentur: planè, quo cibus ſimplicior, purior, & parabilior; hoc præſtantior; ſi quis emendationis ac miſturæ indigeat, ea ſic concilietur, ut non ſolùm palato, ſed etiam ventriculo, utili & gratâ ſucci temperatione commendetur. Ne ingenio luxuriam adjuves, neve in gulæ irritamentum, cibo, ſpecies, aromata; rei optimæ, peſſimam rem adjungas. Pulchrè ſuis rationibus providet, qui ejurat obſonia, ſalſamenta, bellaria, cruſtula, tubera, fungos & blanda alia venena, quæ alliciunt veluti præſtigiis captam appetentiam: qui fœdas horridaſque eſcas, legumina, ſiliquas, hillas, fumo duratas carnes, quibuſcum acrior pugna ineunda eſt, nunquam deguſtat: parcè vel lectiſſimas, fame ſcilicet, non luxu impulſus: parciſſimè vinum, quod ſiccat & irritat vitalia, placido aquæ humore meliùs proluenda.

I I I.

NON minoris intereſt quanto, quàm quo quiſque paſcatur alimento. Illius in utramque partem magna omninò vis. Namque ſatietate nimiâ, corpus cruditate, morborum ferè omnium parente diſſilit: & eorum qui ſe inediâ macerant, exta ſeneſcunt celeriùs: hujus tamen quàm iſtius longè leviora ſunt delicta: illa nunquam utilis; hæc, ſæpiſſimè. Modum cibariorum nemo facilè definiat; quod eorum, veluti corporum, diſpar ſit penitùs ratio, non ſemper famis, ſitiſque ſedatione circumſcribenda. Bona tamen natura quantùm appetit, tantùm concoquere plerumque ſolet. Famem faciliùs fert adoleſcens, quàm puer; deſes, quàm exercitatus; in denſo quàm in tenui cœlo; hieme quàm æſtate; qui ſemel, quàm qui eſſe bis die ſolet. Robuſtis liberiùs comedere licet; iis verò qui imbecillo donantur ſtomacho, quo in numero ferè ſunt civilis litteratæque vitæ cultores, victûs ratio diligentiùs ſervanda; ut quod ingenii labor corpori detrahit, cura reſtituat. Refert

etiam ſit-ne firmum, an leve; ſtabile, an fugax alimentum. De menſâ igitur cape quantùm debes, non quantùm cupis; propterea ne falſa inter gaudia rapiaris extra metas neceſſitatis? Itane verò anguſtum, & conchylii more uni formæ mancipatum vitæ genus ſemper tenendum eſt, ut liberali amicorum imitationi intereſſe nefas ſit? imò tanquam in acie, cum voluptariis rebus congrediendum; ut ventre minùs, quàm animo, conviva, adversùs eas, non tam fugâ, quàm conſtanti præſentiâ tutus; explicatam hilaritatem vitæ moleſtiis interponas, ut refoto ac reconciunato animo, quid in ipſo eſt frigidæ triſtitiæ, diluas.

I V.

AD vitam præſtantiorem, quæ corporis animique pace ac vigore continetur, facilis eſt via, ſi bonis avibus ineatur. Ejus pars magna eſt venter docilis, benè moratus, modicâ ſalubrique eſcâ placabilis. Epulis ſe refercire præceps eſt ad morbum gradus: quippe gravata viſcera, molem quâ premuntur, malè conficiunt; ut indè peſtifera coacervetur illuvies, cujus virus vel in ipſum ſe fundit animum. Contra, qui tenuem ſed nitidam menſam inſtruit (faciles enim fugere munditias, cibiſque veſci contemptiſſimis abſurdum eſſet) difficilè dictu magiſne bonæ valetudini, an bonæ menti conſulat? Nempe decoctis ſtrenuè & abſque negotio aſſumptis, detrimenta, quæ ex his fiunt, ſtatim ſepoſita, partium quibus id curæ eſt, robore, quâ ſolent viâ truduntur foràs; defæcatior ſuccus vaſorum penitiſſimorum receſſus expeditè permeat: Nervi, parteſque reliquæ, jugi, vivifici roris, ſanguiniſque intaminati appulſu vigent, roburque citra molem colligunt; relucet in ore, vultu, totoque habitu, eximius quidam nitor, ſenii neſcius: fit corpus univerſum ad munia incorruptè obeunda habile, promptum, & alacre; id, ne ſenectus quidem ipſa, frangit; adeſt denique firma, hilaris, vix ullis morbis violanda valetudo.

V.

NON ſolùm longioris vitæ, ſed mentis erectioris, ſapientiæ, prudentiumque conſiliorum author eſt & quaſi parens tenuis cautuſque victus: hac arte, nullo nidore, nullâ tetrâ purgamentorum contagione inficitur cerebri ſubſtantia, clarioris tenuioriſque ſanguinis acceſſione ſic temperata, ut qui inde ducuntur purgatiſſimi ſpiritus, ipſi totique corpori colluceant. Oculi puro lumine vigent; liquidus eſt ac penetrabilis auditus; pedes certa imprimunt veſtigia: mens ipſa in ſuâ regiâ, nullo ſenſuum errore tracta excipit germana rerum ſimulacra, quorum ope res clariùs cernit, ac dijudicat, acceptorum tenaciſſima. Dum autem ipſa ſibi vacat, aſſiduâ rerum meditatione, ſeſe exacuit, magis ac magis eniteſcit, ut valeat ipſa ſuis viribus & velut è ſublimi ſolio, ſua ſingulis partibus ſcitiſſimè

describat officia. Sed & quia summum in illas obtinet imperium, pacem cuncta tenent, silent aversæ à ratione, animi commotiones; quæ surgit dapibus incensa libido, ventris castigatione friget. Ne plura: sobrii & à vino integri, vel ubi se quieti tradiderunt, nec jam suis uti possunt membris ac sensibus, incidunt in visa jucunda, & tranquilla; quemadmodum helluones in perturbata, impura & tetra.

Ergò à simplici parcoque victu corpus sanum & animus expeditus.

Proponebat Parisiis GUIDO DANIÉ DESPATUREAUX; Bituricus, Doctor Medicus Remensis; nec non Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Baccalaureus, A. R. S. H. 1755,
A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis Viduæ QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1755.